Przemysl, 1914. decz. 30. Egyes szám ára 10 fillér. 71. szam.

Megjelenik — hétfö kivételével — lehetöleg naponta a cs. és kir. várparancsnokság jóváhagyásával.

TÁBORI UJSÁG

Csapatok, parancsnokságok és intézetek a lapot 50-es csomagokban a 82. tábori postánál is beszerezhetik.

A lap tiszta jövedelmét a Przemysl védelmében hösi halált halt m. kir. honvédek és népfelkelök özvegyeinek és árváinak támogatására forditjuk.

Szerkesztöség: Royal-szálloda, II. 36. Kiadóhivatal: Knoller és Fia könyvnyomdája.

Anglia és a mohamedánok.

Angliát expansiv külpolitikája, gyarmatainak és érdekszféràja területének földrajzi fekvése àthidalhatatlan és kiegyenlithetetlen ellentétbe sodorta a mohamedánsággal.

Az izlam világ két egymással gyülölködö felekezete, a török sunniták és a perzsa schiiták egyaránt érzik, hogy Anglia az ö rovásukra, az ö kizsákmányolásuk és leigázásuk révén igyekszik világhatalmi állását fentartani, söt öregbiteni.

Bizonyos igaz, hogy Angliának szüksége van Egyptomra. Szüksége van rá egyrészt a Nilus termékeny vidéke miatt, de még jobban azért, hogy az Indiába vezetö utat a szuezi csatornán át magának biztosithassa.

Nem is habozott Anglia és minden jog, söt adott szava ellenére csalafintasággal és eröszakkal megkaparintotta Egyptomot s igája alá hajtotta a töle nyelvben, szokásokban, erkölcsben, müveltségben és föként vallásban egy egész világ által elválasztott tiz millió egyptomi mohamedánt.

Pedig Törökországra is életbevágó kérdés Egyptom birtoka, fökép a balkáni háboru óta, amióta Törökország majdnem teljesen kiszorult Európából s igy leginkább csak a termékeny — és az ö népével azonos vallásu nép által lakott — Egyptom birtoka révén biztosithatna magának a világpolitikában ismét számottevö szerepet és tekintélyes nemzetközi poziciót.

De Perzsiát se kimélte jobban az angol kapzsiság. Valósággal megosztoztak Perzsián Anglia és Oroszország. Perzsia déli részeiben az indiai szomszédság révén tulajdonképen az angol az ur, épen ugy, ahogy Perzsia északi részeiben a szomszédos orosz parancsol.

A viszonyok és körülmények szembehelyezték Angliának és a mohamedánságnak életérdekeit. Az összeütközés kikerülhetetlen. Politikai mesterfogásokkal lehetett késleltetni a leszámolás óráját, de a leszámolásnak el kellett következnie.

És már el is következett.

A kitört világháboruban a mohamedánság nem maradhatott tétlen. Fel kellett használnia a kedvezö alkalmat, amikor az angol hatalommal szemben a siker alapos reményével veheti fel a küzdelmet: a létért való küzdelmet.

A pillanat komolyságától áthatva a sunniták és schiiták félretették a köztük fenforgó dogmatikus ellentéteket s a közös ellenség ellenében megtalálták az együttmüködés alapjait.

Az Anglia és szövetségesei ellen kihirdetett és fényes sikerekkel induló szent háboru helyreállitotta a mohamedán világ egységét, közös eröfeszitésben kapcsolva össze az eddig széthuzó mohamedán felekezeteket.

Anglia helyzete egyre aggasztóbb. Egyptomi csapatai a törökökhöz pártolnak át. Az egyptomi nép készül lerázni a gyülölt idegen uralmat. Már pedig Egyptom elvesztése nemcsak a Nilus termékeny völgyének, de a szuezi vizi ut biztonságának elvesztését is jelentené, ami hamarosan az indiai gyarmatok elvesztését vonhatná maga után s a büszke Albion harmadrangu állam szinvonalára sülyedne le.

Nem csoda, ha a szent háboru s az egyptomi események és kilátások libabörössé teszik az angol kalmár és bankár hátát s ha idegessé lesz az egyébként oly ridegen flegmatikus angol politikus.

Minden kockán forog, s ilyenkor hazárdjátékhoz ül a hidegvérü spekuláns, aki már csak ugy regresszálhatja magát, ha mindenét felrakja egy lapra, s várja a sors kedvezö kegyelmét.

Ilyenformán tett az angol is. Egy lélekzetvételre megfosztotta a török szultánt az Egyptom feletti szuzerénitástól és a törvényes kedivét az Egyptom feletti tényleges hatalomtól.

Söt tovább ment, és megfosztotta a török szultánt, a mohamedán vallás kalifáját az Egyptom feletti vallási hatalomtól is. Egyik parancsát-lesö engedelmes szolgáját ültette az egyptomi trónra, és pedig nem is mint kedivét, hanem egyenesen mint szultánt, mint *kalifát*, elvárva töle, hogy az igazi kalifa által elrendelt szent háborut az uj kalifa Egyptomban leszerelje.

A sunniták és schiiták együttmüködése által teremtett mohamedán egységet megpróbálja megbontani uj egyptomi kalifa kinevezésével.

Csak egy dolog az, amiben Anglia téved. Abban tudniillik, hogy a mohamedánt az angol állampolgár mértékével méri.

Az angolnál a fö az üzlet. A fö az állam, amely az üzletet lehetövé teszi s annak biztosságot ad. Ha az angol állampolgárnak VIII. Henrik angol király azt mondja, hogy eddig a pápa volt a vallásnak a feje, ezután nem a pápa, hanem más valaki lesz az, ezt az angol hidegen tudomásul veszi, mert meleg érdeklödését az indiai hajójáratok és a gyapottermés-kilátások tanulmányozása köti le.

Nem igy a mohamedán. A mohamedán tömeg azt sem tudja, hogy mi az állam, mi az államfö. Csupán csak azt tudja, hogy Mohamed vallásában van az egyedüli boldogság, s a próféta szent utóda az ö törvényes ura és parancsolója.

Ennek a mohamedánnak hiába mondja Anglia, hogy Mohamed utódát megfosztja a világi és egyházi hatalomtól, s hogy ezután más valaki: az angolok által kinevezett uj szultán lesz az ur, aki a mohamedánok által mindenek fölé helyezett vallási hatalmat, a kalifátust is megkapja az angolok kezéböl.

E téren Angliára keserü csalódás vár.

Az angolok ezen kétségbeesett csinje egy császármetszéssel elvágta a lehetöségét annak, hogy a török szultán és a törvényes kedive Angliával valaha kibéküljenek,

Már pedig a mohamedán világ a törvényes kalifával fog tartani, s Anglia meg fogja emlegetni azt a napot, amikor a mohamedánoknak is próbált csinálni egy uj anglikán vallást.

A legionáriusok jogállása.

Öfelsége a lengyel és ukrainai (ruthén) legionáriusok jogállására vonatkozólag a következö alapelveket állapitotta meg:

1. A lengyel és ukrainai (ruthén) légiók „a háboru tartamára alakult önkéntes csapatoknak“ tekintendök és tagjaik a mozgósítás következtében tényleges katonai szolgálatra alkalmaztatván, jogaikat és kötelességeiket illetöleg más katonai személyekkel azonos elbánásban részesülnek.

2. A cs. és kir. közös hadsereghez, a két honvédséghez és népfelkeléshez tartozó azon egyének, — akik a hadseregföparancsnokság, illetöleg az erre illetékes katonai központi föhatóság engedélyével a légiókhoz osztattak be, — szolgálati vagy népfelkelési kötelezettségüknek légiójuk kötelékében tesznek eleget.

3. A többi legionáriusok ugy tekintendök, mint akik az 1886-iki népfelkelési törvény alapján legiójuknál önként jelentkeztek népfelkelöi szolgálatra, és ezek belépésüket a népfelkelö-eskü letételével pecsételik meg.

4. Kegyelemböl, esetröl-esetre megengedhetö, hogy a háboru tartamára a lengyel vagy ukrainai legiókba önként belépett idegen állampolgárok és családtagjaik vagy hátramaradottjaik ugyanazon anyagi elönyöket igényelhessék, mint az osztrák és magyar legionáriusok, mindazonáltal csak oly feltétellel, ha állandó tartózkodási helyet Ausztria vagy Magyarország területén választanak és magviseletük minden tekintetben kifogástalan.

HADI HIREK.

Az orosz hadszintér.

Nauenböl jelentik: A legfelsö hadvezetöségtöl vett értesülés szerint Kelet-Poroszországban ès Lengyelországban a Visztulától keletre a helyzet változatlan.

A Visztula balpartján a németek támadásai a kedvezötlen idöjárás dacára tovább fejlödtek.

Bécsböl jelentik: A Biala ès Dunajec között az oroszok nagyon heves támadásait visszavertük.

Francia hadszintér.

Nauenböl jelentik: A nagy föhadiszállásról vett èrtesülés szerint Nieuportnál az ellenség megujitotta támadásait, de kisérletének nem volt semmi eredménye. A franciák támadását a tengerröl a hajóágyuk tüze támogatta, de ez a német csapatokban nem tett semmi kárt, ellenben Westende néhány lakóját megölte, néhányat pedig megsebesitett.

A franciák támadást kezdtek St. Georges tanya ellen, amelyröl pedig a francia hivatalos jelentések azt állitották, hogy az ö kezükben van. A támadás teljesen meghiusult.

Yperntöl délre a franciák elfoglaltak néhány lövészárkot, miközben néhány tucat francia német hadifogságba került.

Az Arrastól északnyugatra fekvö vidéken a franciák több erös támadást intéztek a német állások ellen, de a németek mindegyik kisérletüket visszaverték.

Verduntól délre is megismételték a franciák támadásaikat, de hasonlóképen eredmény nélkül. Ugyanigy jártak a franciák azzal a tervükkel, hogy visszaszerezzék a Sennheimtól nyugatra fekvö magaslatot, amelyet a németek tegnap elfoglaltak.

Mailandban azt irja a „Corriere de la Sera", hogy a francia népfelkelök legnagyobb része a gyakorlótérröl a harcvonalba megy.

Japán.

Tokióból jelentik: A parlament feloszlatása zajos jelenetek között ment végbe, amely valóságos botránynyá fajult. A szigetpolitika és a kontinentális-politika hivei birokra mentek, s egyik képviselö sulyos sérüléseket szenvedett.

Angol veszteségek.

Az északi tenger partjai ellen intézett utolsó támadás alkalmával az angolok elveszitettek négy légi jármüvet.

Egy angol torpedóvadász elpusztult.

A „Princ Wilhelm" nevü német kisegitö cirkáló elsülyesztett négy angol kereskedelmi hajót.

Egyptom.

Londonból jelentik hivatalosan:

Az angol külügyi államtitkár jelentése szerint a hadiállapot, amelyet Törökország idézett elö, szükségessé teszi, hogy Egyptom az angol király védelme alá helyeztessék, és angol protektoratus alá kerüljön.

Törökország szuzerènitása Egyptom felett ezzel megszünt.

Egyptomban kihirdették, hogy Abbas Hilmi kedive megfosztatott méltóságától. Utódjául Hussein Kemal, az elöbbi kedive nagybátyja neveztetett ki ès pedig nem is kedivévé, hanem Egyptom szultánjává.

Az uj szultán december 19-én foglalta el trónját.

Sir Artur Henry Mac Mahon alezredes Egyptom angol föbiztosává neveztetett ki.

A francia kormány elismerte Egyptom felett az angol protektorátust, mire viszont Anglia a maga részéröl elismerte az 1912 március 30-iki francia-marokkói szerzödést.

Habsburg fegyverben.*)

Theodor *Porges* verse után.

Habsburg fegyverbe hivta népeit!
Még áll a harc, döng még a sergek lépte,
S ma szól a dal! Ma hárfa van a kézbe
Az hirdeti Habsburg dicséretit.

Im összejött ez áldásos munkára
A müvészhad. A hangok zengö árja,
S a szerzett élvezet, mind azt szolgálja,
Hogy könnyebb sorsra jusson hös, s az árva.

Elö tehát! Zengjen csodás zene,
Hangolva minden lelket hö imára
Ösz királyunkat népek Istene
Tartsd meg sokà. Hön ezt kivánja,
Habsburgok harcban álló minden nemzete.

Hangverseny.

Vasárnap este gyönyörü közönség töltötte meg zsufolásig a Sokol-egyesület Komarski-utcai nagytermét, hogy jelenlétével áldozzon az elesett hösök özvegyei és árvái javára s a régóta nélkülözött zenei élvezeteknek. A magas nivóju hangverseny a szent célon kivül is rászolgált a hatalmas érdeklödésre. Az a müvészi munka, amit a szereplök — akik jó része a magyarság köréböl került ki — produkáltak, elsörangu volt. Schumann zenei finomságokban bövelkedö triója szépen érvényesült *Várkonyi* Bèla dr., *Steinbach* Johann és *Veress* Andor dr. müvészi elöadásában, amely a kamarazene stilusához hiven gyönyörüen olvadt össze. *Várkonyi* Bèla dr. hatalmas müvészi munkát végzett saját, igen melodikus és szépen felépitett Koncert-Allegrójának és Liszt magyar rapszódiájának elöadásával, amelyek után percekig zugott a taps. *Steinbach* Johann játszva györte le Sarasate cigány (helyesebben magyar) impresszióinak nagy tehnikai nehézségeit s az ö játékában, a nagy spanyol müvész feldolgozásában a darab lassu részei meghatották, friss részei fellelkesitették a hallgatóságot. Igen szépen adta elö *Freiman* Max fökántor az Alarcosbál és a Carmen operák egy-egy hatásos áriáját. Gyönyörködtünk az egyesitett honvéd- és Landwehr-zenekarnak kitünö játékában, amely különösen a Lohengrin-részlet elöadásakor hatott és a vegyes karok jól betanitott énekében. A hangversenyt *Porges* Theodor „Habsburg fegyverben" cimü bevezetöje nyitotta meg, amelyet fentebb magyar forditásban közlünk; utána az osztrák néphimnuszt s a magyar himnuszt állva hallgatta végig a közönség. A szépen összeállitott müsort a *Freiman* Max szerzette Kusmanek-induló zárta be. A rendezöket köszönet illeti meg a sikeres hangverseny rendezéseért.

Farkas Elek hadnagy.

*) A december 27-iki hangverseny alkalmával német eredetiben prologusként elszavalt költemény magyar forditása.

A legközelebbi elöléptetések.

1915 februárra a tisztikarban ujabb elöléptetések vannak tervbe véve ès pedig a következö terjedelemben:

Vezérörnagyok lesznek az ezredesek lovag Hoen Miksa ezredesig bezárólag.

Ezredesek lesznek az 1912 november elsejével kinevezett alezredesek.

Alezredesek lesznek a vezérkarhoz ès a tüzértörzshöz tartozó 1912 november elsejével kinevezett örnagyok, — a müszaki törzsnél, a gyalogságnál, a tüzérségnél ès a hadmérnökségnél az 1912 május elsejével kinevezett örnagyok.

Örnagyok lesznek a vezérkarhoz és a tüzértörzshöz tartozó 1909 november elsejével kinevezett századosok, — a müszaki törzsnél az 1907 november elsejével, a gyalogságnál az 1905 november elsejével kinevezett századosok.

Századosok lesznek a gyalogságnál, a vadász- és müszaki csapatoknál, a tábori ès hegyi tüzérségnél az 1910 november elsejével — a lovasságnál, vonatnál, az egészségügyi és élelmezötiszti karban az 1909 november 1-jével kinevezett föhadnagyok s az 1909 május elsejével kinevezett csapatszámvivö föhadnagyok.

Föhadnagyok lesznek a gyalogság-, a vadász- és müszaki csapatok, a lovasság, a tábori- hegyi és vártüzérség, továbbá a vonat- és egészségügyi csoport azon tisztjei, kik 1913. május elsején lettek hadnagyok. Az èlelmezési ès csapatszámvivötisztek közül az 1911. november elsejével kinevezett hadnagyok.

TUDAKOZÓDAS.

Hartmann hadapródot èrtesitem, hogy az általa keresettel azonos vagyok. Sajnos, jelenleg a városba be nem mehetek, de bármikor szivesen látlak. Zeitler Imre, Pralkovce, Intervall, 5. század.

Brüll Ignác urnak. Örvendek érdeklödésének. Tudasson, mikor lesz Przemyslben és én módját fogom ejteni, hogy ott találkozhassunk. Siepzer hadnagy, Pralkovce.

Meteorologiai jelentés.

December 29.

December 28-iki megállapitás.

Hömérséklet: Min. — 1 C°; Max. + 2 C°.

Viszonylagos nedvesség: 90—98%.

Szélerösség: 3—4 mp. Délkelet.

Barometerállás: 746—748 mm.

Felhözet: teljes.

Prognózis 30-ikára: Hüvös. Dèlkeleti szelek. Változóan borus.